

Informasjon til hundeeiere om aversjonsdressur.

Formål

Med over 20 års erfaring i å bruke elektrisk dressurhalsbånd i aversjonsdressur, kan vi uten problemer konkludere med at dette har gitt både hunder og ikke minst sauer en enklere og tryggere tilværelse.

I arbeidet med aversjonsdressur har det elektriske halsbåndet resultert i at det nå er en selvfølge at jakthunder blir testet for godkjenning og saureinhetsbevis.

Mange rettighetshavere setter krav om slik dokumentasjon dersom det skal jaktes med hund. Også på bruksprøver for jakthunder er det satt krav om dokumentasjon på bestått aversjonsdressur for å delta. Vi ser på dette som positivt, og er glade for at så mange hundeeiere er sitt ansvar bevisst og sikrer sine hunder på beste måte for å unngå at de skal jage og skade sau eller annet bufe på beite.

Aversjonsdressur er et så godt tilbud både for hundeeiere, og de som har bufe på utmarksbeite, at vi i dag ikke kan se at vi skal kunne tilby en tilsvarende tjeneste uten å kunne benytte elektrisk dressurhalsbånd.

Hvilken nytte har jeg av at hunden har bevis på bestått aversjonsdressur?

Dette dokumentet alene har liten eller ingen nytteverdi. Det er kun dersom du i tillegg føler deg trygg på at hunden faktisk er uten interesse for å jage disse dyra at beviset kommer til nytte.

Aversjonsdressuren er et tilbud om hjelp til å gjøre hundene fri for interesse i å jage bufe eller klovvilt. Beviset forteller at hunden har gjennomgått en tilrettelagt test og i den anledning ikke vist interesse for testdyra.

Det følger ingen garanti med et bevis i aversjonsdressur.

Det vil derfor være hundeeiers ansvar å vedlikeholde hunden slik at den forblir uten interesse i å jage husdyr eller klovvilt.

Kommunale forskrifter til hundeloven kan sette krav om bestått aversjonstest for at hund skal kunne slippes løs i nærmere angitte områder.

Enkelte rettighetshavere krever framlagt bevis på bestått aversjonstest for hund som skal benyttes under jakt.

Dersom jakthund skal stille på bruksprøve under sommer eller høstsesong, er det ofte et krav om dette. For stående fuglehunder er det et obligatorisk krav for deltakelse på høstprøver.

Hvilken varighet har et bevis for bestått aversjonsdressur?

Det er ingen gyldighetstid for beviset på bestått aversjonsdressur.

Det er du som hundeeier som har ansvar for hundens handlinger, og det er din vurdering av hundens atferd og risiko for tilbakefall som avgjør når hunden skal inn til ny vurdering.

Ut fra den erfaring som er opparbeidet, anbefales det sterkt at unge hunder framvises for ny test etter 6-12 måneder. Dette fordi unge hunder fortsatt er under mental utvikling, og kan være vesentlig mer motivert for jaging etter at de har etablert sosial rang og utviklet jaktinstinktene. Seinere anbefales det at hundene framvises for ny test hvert annet år.

Dersom hunden har bevis på bestått aversjonsdressur, og ikke viser interesse for testdyrene ved fornyet test, vil hunden få beviset fornyet etter en framvisning.

Hvilke bivirkninger kan oppstå etter aversjonsdressur?

Normalt ingen. Hundene avreagerer normalt svært rask etter at de har kommet ut av situasjonen der de fikk strøm.

Den grundige skoleringen de autoriserte instruktørene har gjennomgått er din garanti for at hunden assosierer ubehaget med testdyrene og ingen ting ellers.

Mangel på- eller feil bruk av tilvenningshalsbånd kan føre til at hunden assosierer ubehaget med halsbåndet. Disse hundene kan jage når de kommer løs uten det avskrekkende halsbåndet.

Enkelte hunder kan i en periode vise overdrevet respekt i møte med det dyreslag den er testet på. Dette vil viskes ut med tiden og ikke være til praktisk ulempe.

Det advares imidlertid på det sterkeste mot å eksperimentere med el-halsbånd på egen hånd. Da kan bivirkningene bli langt sterkere enn den tilsiktede virkningen for hunden.

Hvordan gjennomføres aversjonsdressuren?

De fleste hunder har så vidt mye jaktlyst at de fristes til å forfølge dyr som flykter. Enkelte hunder er nysgjerrige mens andre starter bevisst jag eller angriper for å ta byttet. Når hunden jager bevisst etter testdyret, vil den få et elektrisk støt. Dette skal være så kraftig at den avbryter jaget. Enkelte hunder vil gjøre nye forsøk under samme test med samme resultat. Som regel vil man se en endring av hundens atferd i løpet av testen. Instruktøren avgjør når testen skal avsluttes. Alle hunder som viser interesse for testdyrene må gjennomføre en ny test etter minst 2 uker. For at hunden skal få utstedet et bevis på bestått aversjonstest, må den under retest ikke vise noen positiv interesse for testdyrene.

Hvordan forberede hunden til aversjonsdressur?

En forutsetning for optimalt resultat av aversjonsdressuren er at hunden ikke har fått anledning til å skaffe seg egen erfaring med sau eller klovvilt før den testes. Hunder som har ervervet erfaring fra å jage før de blir aversjonsdressert, vil ha øket risiko for tilbakefall. Slike minner slettes ikke gjennom aversjonsdressur. De må overbygges gjennom flere repetisjoner. I verste fall vil hunden aldri miste interessen for å jage eller angripe. Det er av den grunn viktig å sikre at hunden ikke får løpe løs i områder hvor den kan komme i kontakt med sau eller klovvilt før den er ferdig aversjonsdressert og uten interesse for å jage sau eller klovvilt. **Før hunden kan gjennomføre en slik aversjonsdressur, må den gå med et tilvenningshalsbånd som likner på det elektriske halsbåndet i 2 uker. I tillegg skal den fortsette å gå med tilvenningshalsbånd ca 1 uke etter at testen er gjennomført.** Dette kreves for at hunden ikke skal assosiere evt. strømstøt under testen med det nye og uvante halsbåndet.

Et slikt tilvenningshalsbånd kan du enkelt lage selv ved at du fester ett stort rundt batteri med tape til en bred halsreim som kan strammes. Når tilvenningshalsbåndet skal monteres på hunden, er det viktig at dette strammes slik at det ligger tett inn til hundens hals. Årsaken er at et elektrisk halsbånd festes slik for å sikre god kontakt mellom kontaktpunktene og hundens hals. Peilehalsbånd (GPS halsbånd) kan også brukes som tilvenningshalsbånd før aversjonsdressur.

Tilvenningshalsbåndet brukes aktivt ved at det festes på hunden hver gang den skal ut på tur eller ut for å luftes. Båndet taes av når hunden er inne.

Instruktører og kompetanse.

De personer som gjennomfører aversjonsdressur har gjennomgått en omfattende kursing både teoretisk og gjennom praktisk opplæring før de blir autorisert. De besitter en omfattende kompetanse om hund, hundeatferd og dressur og en spisskompetanse i hvordan aversjonsdressur skal gjennomføres. De gjennomgår også regelmessige oppgraderingskurs for at kompetansen skal vedlikeholdes. Dette for at dere som hundeeiere skal være sikret at hunden får et optimalt tilbud som gir den ønskede effekt.

Hva er lovlig bruk av el-halsbånd?

Med hjemmel i *Lov om dyrevelferd* er det utarbeidet en egen *forskrift om bruk av elektrisk strøm ved trening av hund* (forskrift av 14.03.08). Forskriften setter et generelt forbud mot bruk av alt utstyr som kan utsette hund for å få strøm. Det er imidlertid gjort unntak for nødvendig aversjonsdressur mot jaging av beitedyr, tamrein og klovvilt når treningen utføres av personer som tilfredsstiller gitte kompetansekrav som er definert i forskriften. NJFF's aktive aversjonsinstruktører tilfredsstiller disse kravene.

Utstyret som brukes skal tilfredsstille Post og Teletilsynets tekniske forskrifter for dressurhalsbånd. Her stilles det tekniske krav for godkjenning av det elektriske dressurhalsbåndet. Dette gjelder både frekvensområdet som båndet kan operere på, senderens utstrålte effekt, spisspenning for støt, støtets maksimale varighet og tidsforsinkelse fra senderen aktiveres til støt utløses.

Hva du skal bringe med til testen.

- Hundens registreringspapirer fra NKK (Dersom hunden er registrert)
- Alternativt dokumentasjon på evt. ID merking
- Dersom hunden tidligere har gjennomgått aversjonsdressur, skal skjema fra tidligere gjennomført test medbringes.
- Ved fornyelse av bevis, skal utstedt bevis på bestått aversjonsdressur medbringes.

Hvordan gjennomføres aversjonsdressuren?

De fleste jeger- og fiskerforeninger og fuglehundklubber tilbyr aversjonsdressur. Tilbudet presenteres på foreningenes/klubbenes nettsider.

Før avprøvingen.

Instruktøren må bli kjent med deg og hunden gjennom observasjoner og samtale før den kan slippes inn til sauene. Dette skal danne bakgrunn for de vurderinger som seinere gjøres av hunden.

Det er viktig at du som hundeeier bidrar til at instruktøren får et mest mulig komplett bilde av hunden. Spesielt viktig er det å fortelle om hunden har erfaring med sau tidligere, og hvordan den oppførte seg i disse situasjonene.

Du vil få en orientering om hvordan testen skal gjennomføres og hvordan du skal opptre i situasjonen.

Under avprøvingen

Formålet med testen er å gi hunden muligheter til å vise hvordan den opptrer i møter med sau. Det er ikke noe mål at hunden skal presses inn i en situasjon hvor den får strøm.

Halsbåndet og muligheten for å gi strømstøt i gitte situasjoner er en alternativ måte hvor hunden på en skånsom og effektiv måte raskt kan lære at sauer må respekteres og ikke provoseres eller jages.

Hunder som allerede viser den nødvendige respekt vil ikke få strømstøt.

For å oppnå et best mulig resultat, er det viktig at hunden under testen opplever frihet og har lyst til å utforske området og de muligheter som finnes på samme måte som når de er løse under jakt eller på tur. Jo mer avslappet og uanfektet du som hundeeier opptrer, jo mer naturlig vil hunden framstå.

Testen skal for hunden framstå som en helt ordinær luftetur hvor den får frihet til å gjøre hva den vil. Det er derfor viktig at hunden ikke styres og holdes under kommando. Det skal ikke gies noen kommandoer til hunden.

Du må stole på at instruktøren har kontroll over situasjonen. Gjennom fjernkontrollen av halsbåndet vil det kunne gies støt fra lange avstander.

I tilfeller hvor hunden får støt, er det normalt at den skriker til og søker kontakt med eier. Når dette skjer, er det svært viktig at hunden ikke blir møtt med trøstende ord eller klapp. Fortsett vandringsen som om ingen ting har skjedd.

Opplevelsen av strøm skal være et forhold mellom sau og hund. Hunden skal sitte igjen med den oppfatning at det er sauen som påfører den ubehaget. Det er når dette er befestet at hunden får nødvendig respekt for sau slik at den ikke vil jage selv om den er langt borte og utenfor din rekkevidde for kommando.

Etter avprøvingen

Bruk fortsatt tilvenningshalsbånd i en uke når hunden er ute. Dette for å hindre at hunden kan assosiere strømstøtet med halsbåndet.

Hvordan vedlikeholde hundens respekt for bufe og klovvilt?

Unngå å "teste" hunden på husdyr eller klovvilt den ikke skal vise interesse for.

Ikke press hunden inn i situasjoner hvor den må forholde seg til slike dyr verken i koppel eller når den er løs.

Gjør det til en rutine at du endrer marsjretning dersom du registrerer at det befinner seg slike dyr i din planlagte marsjretning.

Unngå at hunden får mulighet til å erfare at slike dyr ikke er "strømførende".

Lykke til!

Med vennlig hilsen

NJFF

Webjørn Svendsen